

RAYMOND
CARVER

Catedrala

Traducere din limba engleză
de Horia Florian Popescu

POLIROM
2018

Cuprins

Pene	7
Casa lui Chef	38
Conservare	46
Compartimentul	61
Ceva mic și bun	75
Vitamine	112
Cu băgare de seamă.....	136
Locul de unde te sun	153
Trenul	177
Febră.....	188
Căpăstrul	225
Catedrala.....	252

Când i-am deschis din nou, trecuse de amiază. Eram singur în pat. Ploaia bătea în geam. Pe perna lui Patti se afla o gogoasă pudrată cu zahăr și pe noptieră, un pahar cu apă stătută. Eram încă beat și nu mă puteam gândi la nimic. Știam că e duminică și că se apropie Crăciunul. Am mâncat gogoșa și am băut apa. Am adormit din nou și m-am trezit doar când am auzit-o pe Patti dând cu aspiratorul. A intrat în dormitor și a întrebat de Sheila. Atunci i-am spus, am zis că Sheila a plecat în Portland.

La vreo săptămână după revelion Patti și cu mine stăteam la un pahar. Ea de-abia se întorsese de la lucru. Nu era chiar atât de târziu, dar se întunecase și ploua. Peste vreo două ore plecam și eu la muncă. Dar mai întâi beam niște scotch și discutam. Patti era obosită. Era întoarsă pe dos și ajunsese la al treilea pahar. Nimeni nu mai cumpăra vitamine. Nu-i mai rămăseseră decât Donna și Pam, o fată semi-nouă, care era cleptomană. Discutam despre tot felul de lucruri – de pildă, despre vremea nefavorabilă și numărul maxim de amenzi pentru parcare cu care puteai să scapi basma curată. Apoi ne-am apucat să zicem că am duce-o mai bine dacă ne-am muta în Arizona sau într-un loc asemănător.

Am umplut din nou paharele. Ne-am uitat pe fereastră. Arizona nu era o idee rea.

Patti a zis:

— Vitamine.

A ridicat paharul și a învârtit cubul de gheață.

— Ce căcat! Când eram fetiță, nu mă vedeam făcând așa ceva. Asta vreau să spun. Iisuse, nu m-am gândit niciodată că o să cresc mare și o să vând vitamine! Vitamine din ușă-n ușă. Asta întrece orice închipuire. Și mă scoate cu totul din minți.

— Nici eu nu m-am gândit, scumpa mea, am zis.

— E-adevărat, a zis ea. Tu ai spus-o concis.

— Scumpa mea...

— Știi ce, nu mă mai scumpi atâta! E greu, frate, e greu! Viața asta nu-i deloc ușoară, oricum ai lua-o.

Câteva momente a dat impresia că se gândește profund. A scuturat din cap. Și-a golit paharul. A zis:

— Visez vitamine și în somn. N-am nici o clipă de răgaz. Nici pic de răgaz! Cel puțin tu poți să pleci de la serviciu și să uiți de el. N-ai visat niciodată că ești la serviciu. Și pun pariu că nu visezi cum ceruiești podelele sau ce faci tu acolo. Sunt foarte sigură! După ce ai plecat din nenorocitul ăla de loc, nu vii acasă și-l visezi! Așa e? a tipat ea.

Eu i-am zis:

— Nu-mi amintesc ce visez. Poate că nu visez. Când mă trezesc, nu-mi amintesc nimic.

Am ridicat din umeri. Nu urmăream ce se petrece în capul meu când dorm. Nu mă interesa.

— Ba visezi! a zis Patti. Chiar dacă nu-ți amintești. Toată lumea visează. Dacă n-ai visa, ai înnebuni. Am citit undeva asta. E o supapă. Oamenii visează în timp ce dorm. Altminteri

ar lua-o razna. Dar eu când visez, visez vitamine. Înțelegi ce spun?

M-a fixat cu privirea.

— Și da, și nu.

Nu era o întrebare ușoară.

— Visez că încerc să plasez vitamine, a zis ea. Vând vitamine zi și noapte. Iisuse, ce viață!

Și-a terminat paharul.

— Pam cum se mai descurcă? am întrebat. Tot mai șterpelește?

Voiam să schimb subiectul. Dar nu mi-a venit altceva în minte.

Patti a zis:

— Căcat.

A scuturat din cap, ca și cum eu n-aș avea habar de nimic. Am ascultat cum ploua.

— Nimeni nu vinde vitamine, a zis Patti.

A ridicat paharul. Dar era gol.

— Nimeni nu cumpără vitamine. Asta îți spuneam. Nu m-ai auzit?

M-am ridicat ca să umplu iar paharele.

— Donna face vreo treabă? am zis.

Am citit eticheta de pe sticlă și am așteptat.

— A vândut ceva, foarte puțin, acum două zile, mi-a răspuns Patti. Asta-i tot. Asta-i tot ce-am făcut noi toate săptămâna asta. Nu m-ar surprinde dacă ar renunța. Nu i-aș face reproșuri, a adăugat ea. Să fi fost în locul ei, aș fi plecat. Dar dacă pleacă și ea, atunci ce mă fac? Mă întorc de unde am plecat, asta e. La zero. E mijlocul iernii, în tot statul sunt oameni bolnavi, oameni care mor - și nimeni nu se gândește că are nevoie de vitamine. Eu însămi mă simt al dracului de bolnavă.

— Scumpo, ia spune, ce s-a întâmplat?

Am pus paharele pe masă și m-am așezat. Ea a continuat ca și cum n-aș fi spus nimic. Poate nici n-am spus.

— Sunt singurul meu client, a zis ea. Am tot înghițit la vitamine și cred că fac rău la piele. Arată bine pielea mea? Cum ți se pare? Poți lua o supradoză de vitamine? Eu mă-ndrept spre punctul când n-o să mai pot trage nici măcar o căcare ca o persoană normală.

— Scumpa mea, am zis eu.

Patti a continuat:

— Ție ce-ți pasă dacă iau vitamine? Aici e buba. Nu-ți pasă de nimic. Azi după-amiază ștergătorul de parbriz mi s-a oprit în plină ploaie. Era cât pe-acel să fac un accident. N-a lipsit mult.

Am continuat să bem și să discutăm până s-a făcut vremea să plec la slujbă. Patti a zis că are de gând să se bage în cadă – dacă nu adoarme până atunci.

— Dorm de-a-mpicioarelele, a zis.

Apoi a adăugat:

— Vitamine. E tot ce mi-a rămas.

Și-a rotit privirea prin bucătărie. S-a uitat la paharul ei gol. Era beată. Dar m-a lăsat s-o sărut. Apoi am plecat la lucru.

Era un local unde mă duceam după ce plecam de la lucru. Am început să merg acolo pentru muzică și fiindcă puteam să beau un pahar după orele de închidere. Localul se numea Off-Broadway. Un local de negrotei într-un cartier de negrotei. Patronul era un negrotei pe nume Khaki. Oamenii veneau aici după ce alte localuri se pregăteau să închidă.

Cereau specialitatea casei – Royal Crown Cola cu o cinzeacă de whisky – sau veneau cu marfa lor ascunsă sub haine, comandau Royal Crown și își pregăteau singuri còckteilul. Muzicantii își făceau apariția și trăgeau cântări, iar băutorii care voiau să mai bea veneau să bea și să asculte muzică. Uneori oamenii dansau. Dar în general stăteau, beau și ascultau.

Din când în când câte un negrotei pocnea în cap cu o sticlă alt negrotei. Umbla vorba că odinioară un tip l-a urmărit pe altul până la toaleta bărbaților și i-a tăiat gâtul când acesta avea mâinile lăsate-n jos și se pișa. Dar cu n-am văzut niciodată vreun scandal sau vreun conflict pe care Khaki să nu-l poată rezolva. Khaki era un negrotei masiv și capul lui chel strălucea ciudat sub lămpile fluorescente. Purta cămăși hawaiene, care-i atârnau peste pantaloni. Cred că avea ceva la brâu. Poate o măciucă de-aia îmbrăcată în piele. Cel puțin. Dacă vreun ins începea să întreacă măsura, Khaki se ducea acolo unde începuse scandalul. Își lăsa mâna lui mare pe umărul individului, îi spunea câteva vorbe și gata. În ultimele luni fusesem acolo de mai multe ori. Eram încântat că el avea obiceiul să-mi spună câte ceva, de pildă „Cum o mai duci noaptea asta, amice?”. Sau „Amice, nu te-am mai văzut de ceva vreme”.

Mi-am dat întâlnire cu Donna și am dus-o la Off-Broadway. A fost singura noastră întâlnire.

Am ieșit din spital imediat după miezul nopții. Se înseninase și se iviseră stelele. Mie încă îmi mai vâjâia capul după whisky-ul băut cu

Patti. Dar mă gândeam să trec scurt pe la New Jimmy's în drumul spre casă. Mașina Donnei era parcată lângă a mea și Donna era înăuntru. Mi-am amintit de îmbrățișarea noastră din bucătărie. „Nu acum“, spusese ea.

A coborât geamul și a scuturat scrumul de la țigară.

— N-am putut să dorm, a zis Donna. Mă apasă anumite lucruri și n-am putut să dorm.

Eu am zis:

— Donna. O, ce mă bucur că te văd, Donna!

— Nu știu ce se întâmplă cu mine, a zis ea.

— Vrei să mergem undeva să bem un pahar?

— Patti e prietena mea.

— E și prietena mea, am zis.

Apoi am spus:

— Hai să mergem.

— Ți-am spus că să știi, m-a anunțat ea.

— E un local pe-aici. Un local de negrotei. Au muzică. Putem comanda ceva de băut, ascultăm niște muzică...

— Vrei să conduci tu? a întrebat Donna.

I-am zis:

— Fă-mi loc.

A început imediat să vorbească despre vitamine. Vitaminele sunt pe ducă, vitaminele au intrat în picaj. Piața vitaminelor e la pământ.

A zis:

— Detest să-i fac așa ceva lui Patti. E prietena mea cea mai bună și încearcă să ne facă o situație. Numai că eu s-ar putea să fiu nevoită să renunț. Asta rămâne între noi. Jur! Dar trebuie să mânânc. Trebuie să-mi plătesc chiria. Am nevoie de pantofi noi și de un palton nou. Vitaminele nu reușesc să mă scoată la